

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Ryby a soudkyň JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobce: **I. B.**, narozený dne xxx
bytem S.
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Strouhalem
sídlem třída Přátelství 1960, 397 01 Písek

proti
žalovanému: **První náměstek policejního prezidenta ve věcech služebního poměru**
sídlem Strojnická 27, 170 89 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2015 č. j. PPR-17332-25/ČJ-2014-990131

takto:

- I. Rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 26. 6. 2015 č. j. PPR-17332-25/ČJ-2014-990131 se zrušuje a věc se vrací Žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 15 263,- Kč, a to do rukou jeho zástupce, advokáta Mgr. Václava Strouhala.

Odůvodnění:

1. Žalobce působil jako vrchní asistent u Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Policie ČR (dále jen „ÚOÚČ“). Dne 6. 11. 2013 podal u ÚOÚČ žádost o doplatek služebního příjmu za nařízený výkon služby přesčas konané od 15. 3. 2009 do 6. 11. 2013 (dále „žádost o doplatek“). Rozhodnutím ředitele ÚOÚČ ze dne 24. 3. 2014 č. j. 334/2014 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) byla žádost o doplatek zamítnuta ve

vztahu k období od 6. 11. 2010 do 6. 11. 2013. Pro období od 15. 3. 2009 do 5. 11. 2010 uplatnil ředitel ÚOÚČ námitku promlčení s odkazem na ust. § 207 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o služebním poměru*“).

2. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, o kterém rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 6. 2015 č. j. PPR-17332-25/ČJ-2014-990131 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“) tak, že prvostupňové rozhodnutí částečně změnil. Podle výroku napadeného rozhodnutí se nově zamítá žalobcova žádost o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas konanou od 15. 3. 2009 do 6. 11. 2013 a ve vztahu k nařízené službě přesčas konané od 15. 3. 2009 do 5. 11. 2010 se žalovaný dovolává práva promlčení podle ust. § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru. Žalovaný tedy změnil rozsah, v jakém se žádost o doplatek zamítá, a to tak, aby bylo rozhodnuto o celém nároku žalobce.
3. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“, popř. „*soud*“) se žalobce domáhá, aby městský soud zrušil napadené rozhodnutí, vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení a uložil mu povinnost k náhradě nákladů soudního řízení do rukou právního zástupce žalobce.
4. Své námitky a argumenty žalobce shrnul do následujících žalobních bodů:
5. *Zaprvé.* Napadené rozhodnutí považuje žalobce za nepřezkoumatelné. Žalovaný se jednak nevypořádal s některými důkazními návrhy, zejména na doložení plánů služeb, výkazu odpracovaných hodin, údajů o obsazenosti útvaru, dopisu ředitele ÚOÚČ ze dne 9. 12. 2013, zápisu ze štábu č. 4 z roku 2012 či svědeckých výpovědí vedoucích příslušníků ÚOÚČ. Dále se žalovaný nevypořádal se všemi tvrzeními žalobce, konkrétně námitkou směřující na personální podstav u ÚOÚČ, se skutečností, že u ÚOÚČ bylo vykazováno značné množství hodin přesčas, nebo námitkou, že dovolání se promlčení je v rozporu s dobrými mravy. Podle mínění žalobce rovněž některé závěry žalovaného nemají oporu ve spisu. To se týká např. tvrzení ohledně vzoru rozhodnutí z personálního systému EKIS II, kterým žalovaný vyvrací odvolací námitku, že prvostupňové rozhodnutí bylo přednastaveno tak, že se nárok odvolatele zamítá. Ve spisu také podle žalobce chybí podklady k personálnímu stavu ÚOÚČ.
6. *Zadruhé.* Žalobce namítá, že žalovaný v rozporu s ust. § 150 odst. 1 zákona o služebním poměru nedostatečně zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je pro rozhodnutí nezbytný, neboť neopatřil potřebné dokumenty a nepřihlédl k některým žalobcem tvrzeným skutečnostem a navrhovaným důkazům. Žalobce uvádí především nedostatečné zjišťování skutečného personálního stavu u ÚOÚČ, dále nepřihlédnutí ke skutečnostem vyplývajícím ze záznamu z porady s plk. B. dne 23. 1. 2014 nebo úmyslné nepřihlédnutí k trvalému úkolu č. 86/K z roku 2007, podle něhož měla být přesčasová práce z 50 % hrazená. Žalobce tvrdí, že správní řízení bylo vedeno pouze formálně, za účelem zamítnutí jeho odvolání, bez ohledu na skutečný stav věci. Tvrdí, že důvody nařízení služby přesčas byly vytvořeny dodatečně a pravděpodobně i upraveny, což dovozuje z toho, že podkladové materiály jsou účelově vytvořené v jeden den, 25. 6. 2014, záznamy v kopiích knih služeb jsou napsány jinou rukou a jinou propiskou a senát poradní komise žalovaného zjistil nedostatky v původním odůvodnění služby přesčas.

7. *Zatřetí.* Žalovaný se podle žalobce dopustil podstatného porušení procesních předpisů. Žalobce zejména nesouhlasí s postupem, kdy si žalovaný opatřil písemná stanoviska od odpovědných služebních funkcionářů JUDr. K., K. a P. Má za to, že žalovaný měl provést výslechy služebních funkcionářů jako svědků, a tím by mu bylo umožněno klást těmto osobám otázky, konfrontovat je s jinými skutečnostmi a podílet se tak na řádném zjištění skutkového stavu. Tím byl žalobce zkrácen na svých právech a řízení bylo podle něho zatíženo neodstranitelnou vadou, která měla podstatný vliv na jeho průběh a výsledek.
8. *Začtvrté.* Žalobce je přesvědčen, že žalovaný vycházel z nesprávného právního názoru. Důvody nařízení služby přesčas, které jsou uvedeny v napadeném rozhodnutí, nepovažuje za předpoklady nařízení práce přesčas v důležitém zájmu služby. Zdravotní neschopnosti, dovolené a překážky v práci příslušníků ÚOÚČ jsou podle žalobce události vesměs předvídatelné (v případě dovolených navíc nikoli nevyhnutelné, neboť dovolenou nařizuje zaměstnavatel) a žalovaný s nimi musí počítat. Žalobce také poukazuje na to, že z uvedených důvodů nařízení služby přesčas není zřejmé, za jakého konkrétního příslušníka ÚOÚČ sloužil službu přesčas. Pokud jde o bezpečnostní akce, ani tyto události nebyly podle žalobce ničím mimořádným a byly vždy předem známy. Žalobce je proto přesvědčen, že pro nařizování služeb přesčas chyběla podmínka výjimečnosti a že jeho prvotním a skutečným důvodem byl personální podstav u ÚOÚČ. Poukazuje i na to, že u tohoto útvaru dochází k nařizování mnoha tisíců hodin služby přesčas. Žalobce má za to, že žalovaný postupoval v rozporu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Na podporu svých argumentů odkazuje na rozsudky Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010 č. j. 10 A 34/2010-28; ze dne 5. 10. 2011 č. j. 10 A 42/2011-34 a ze dne 29. 12. 2011 č. j. 10 A 75/2011-23 a rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 26. 9. 2012 č. j. 6 Ads 151/2011-126; ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41 a ze dne 26. 6. 2013 č. j. 6 Ads 9/2013-31.
9. *Zapáté.* K dovolání se práva promlčení části peněžitého nároku ze strany žalovaného žalobce namítá, že uplatnění tohoto institutu je v rozporu s dobrými mravy. V této souvislosti uvádí, že případná služba přesčas mohla být zohledněna v celém kalendářním roku podle ust. § 53 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru. Žalobce dále spatřuje rozpor s dobrými mravy v dlouhodobé vědomosti vedoucích příslušníků ÚOÚČ o personálním podstavu a úsporných důvodech nařizování služby přesčas. Příslušníci ÚOÚČ byli podle tvrzení žalobce též zastrašováni, aby nepodávali žádosti o proplacení služby přesčas, proto je tito podávali až poté, kdy byly ze služebního poměru propuštěni. Své tvrzení dokládá citací z dopisu ředitele ÚOÚČ ze dne 9. 12. 2013 a dopisu vedoucích skupin k plánované reorganizaci z dubna 2014.
10. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný navrhl, aby městský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou, a vyjádřil se k jednotlivým žalobním bodům.
11. Nařizování služby přesčas z důvodu onemocnění, čerpání služebního volna, nečekaného ošetřování člena rodiny, služebního školení, výkonu veřejných funkcí či dárcovství krve ze strany příslušníků bezpečnostního sboru považuje žalovaný za postup zcela v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Poukazuje na právní názor vyslovený v rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 6. 2015 č. j. 57 A 22/2014- 211. Žalovaný je toho názoru, že je na místě analogické použití zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“),

který v souvislosti s prací přesčas rovněž požaduje výjimečnost a její nařízení jen z vážných provozních důvodů. K výkladu pojmu vážné provozní důvody odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu, konkrétně rozsudek ze dne 17. 12. 2003 ve věci sp. zn. 21 Cdo 1561/2003 a rozsudek ze dne 5. 6. 2007 ve věci sp. zn. 21 Cdo 612/2006. Z právního názoru vysloveného v druhém z citovaných rozhodnutí žalovaný dovozuje, že úvaha, že by ohrožení řádného provozu nenastalo, kdyby bezpečnostní sbor přijal další pracovníky, nemůže mít vliv na závěr o tom, zda jsou dány důvody pro nařízení služby přesčas. To je podle žalovaného zesíleno i skutečností, že v daném případě by nadbytečná služební místa znamenala ne hospodárné využívání veřejných prostředků. Dále žalovaný podotýká, že i stanovení příjmu s přihlédnutím k případné službě přesčas podle ust. § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru je institut známý zákoníku práce, obsažený zde v § 114 odst. 3. Žalovaný má za to, že kritérium výjimečnosti by nemělo být vykládáno extenzivně, a to i vzhledem k legislativnímu vývoji předmětné právní úpravy a systému odměňování příslušníků bezpečnostních sborů.

12. K námitce žalobce, že z napadeného rozhodnutí ani spisového materiálu není zřejmé, za jakého konkrétního příslušníka ÚOÚČ žalobce službu přesčas sloužil, žalovaný uvádí, že tato informace je irelevantní, neboť v daném případě je důležité, že došlo k absenci několika příslušníků ÚOÚČ ve stejný okamžik. Naopak absence pouze jednoho příslušníka by za normálních okolností nebyla důvodem pro nařízení služby přesčas. Žalovaný dodává, že počítá s tím, že příslušníci ÚOÚČ budou čerpat řádnou dovolenou a jiné nároky vyplývající ze zákona o služebním poměru, nelze však vycházet z ideálního modelu, kdy se absence jednotlivých příslušníků budou vzájemně střídat.
13. Služba přesčas byla dále nařizována za mimořádných bezpečnostních situací, kdy bylo nezbytné nárazově zajistit větší počet příslušníků. Mít v záloze rezervy není podle žalovaného reálně možné, neboť by pro tyto příslušníky nebylo při plnění běžných úkolů využití. Žalovaný uvádí, že počty systemizovaných služebních míst jsou stanoveny tak, aby v běžném provozu nemusela být nařizována služba přesčas za nepřítomné příslušníky, pokud není překročena optimálně nastavená hranice zastupitelnosti.
14. Žalovaný se ohrazuje proti tvrzení žalobce, že služba přesčas byla nařizována z důvodu dlouhodobého personálního podstavu u ÚOÚČ a že ve spise chybí podklady pro konstatování o personálním stavu u tohoto útvaru. Uvádí, že v dotčeném období byla obsazenost mezi 97 a 100 %. Spisový materiál byl o údaje o obsazenosti ÚOÚČ doplněn a z těchto materiálů vyplývá, že služební funkcionář udržoval po celé období naplněnost skupin na maximálně možných počtech. K argumentu, že bylo u ÚOÚČ vykazováno velké množství přesčasových hodin žalovaný vysvětluje, že tato skutečnost vyplývá zejména z toho, že u tohoto útvaru je zařazeno přibližně 1 200 příslušníků. Proto počty hodin nařízené služby přesčas za kalendářní rok dosahují několikatisícových hodnot.
15. K námitce procesních pochybení žalovaný poukazuje na to, že žalobci bylo umožněno se celého správního řízení aktivně účastnit. Žalobci nebylo upřeno ani nijak omezeno právo ovlivňovat proces, vyjadřovat se, navrhopat doplnění spisového materiálu, účastnit se výslechu svědků a jednání senátu poradní komise. Těchto svých práv žalobce také v několika případech využil. Argument o formálnosti vedení řízení tedy žalovaný považuje za ryze účelový. Procesní pochybení žalovaný nespatřuje ani

v opatření písemných stanovisek od odpovědných služebních funkcionářů. K tomu odkazuje na závěr vyslovený v rozsudku městského soudu ze dne 29. 4. 2015 č. j. 9 Ad 8/2012-37, že *má-li služební funkcionář za to, že k řádnému zjištění skutkového stavu věci postačí opatřit si důkazy v podobě listin s jednoznačným obsahem, nemusí zpracovatele těchto listin vždy nutně vyslýchat jako svědky*. Žalovaný dodává, že výslech svědka plk. Mgr. Bc. J. P. již jednou proběhl a žalobci bylo umožněno klást svědkovi otázky. Zbylá stanoviska pak byla ryze technického a doplňujícího charakteru, proto nařízení výslechu nemělo význam.

16. K námitce, že nebylo vypořádáno tvrzení žalobce, že jím předložený záznam z porady s plk. B. je podle judikatury použitelný jako důkaz, žalovaný uvádí, že důkaz záznamem provedl, a daná námitka se tedy stala irelevantní.
17. Námitku, že nebyl vypořádán žalobcův návrh na doložení knih služeb v objektu do spisového materiálu, žalovaný odmítá s tím, že ze str. 6 napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývají důvody, pro které nebylo možné tyto dokumenty do spisu doložit, zejména že pro určení, zda příslušník vykonával běžný výkon služby nebo službu přesčas, je rozhodující kniha služeb vedená vedoucím skupiny, jež součástí spisu byla.
18. Žalovaný nesouhlasí ani s námitkou, že byl nedostatečně zjištěn skutkový stav věci. Konstatuje, že do spisového materiálu byla doplněna většina dokladů požadovaných žalobcem a v případě dokumentů, jež do spisu zařazeny být nemohly, byla tato skutečnost v napadeném rozhodnutí náležitě zdůvodněna. K tvrzení, že nepřihlíží k trvalému úkolu policejního prezidenta č. 86/K z roku 2007, žalovaný uvádí, že ten se vztahuje pouze na výkon služby přesčas nad rámec 150 hodin v kalendářním roce. Pokud však jde o výkon služby přesčas pod takto stanovený limit, za něj příslušníkovi bezpečnostního sboru podle ust. § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru žádný další služební příjem, tedy ani v rozsahu 50 %, nepřísluší.
19. Proti nařčení z falšování důkazních prostředků se žalovaný důrazně ohrazuje. Upozorňuje, že Policie ČR není soukromoprávním zaměstnavatelem, jehož zájmy by byly protichůdné zájmům jeho pracovníků.
20. K námitce rozporu promlčení nároku žalobce s dobrými mravy žalovaný odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. 2. 2012 sp. zn. 23 Cdo 123/2011. Na jeho základě žalovaný dovozuje, že dovolání se dobrých mravů v souvislosti s institutem promlčení má být naprosto výjimečnou situací, která nedopadá na daný případ.
21. Při jednání před městským soudem setrvali žalobce i žalovaný (prostřednictvím svých zástupců) na učiněných podáních (žalobě a vyjádření k ní) a argumentech tam vyjádřených. Žalovaný připomíná soudní rozhodovací praxi z posledního období, konkrétně rozsudky NSS ve věcech sp. zn. 1 As 95/2017, 9 As 258/2017 a 9 As 27/2017 či českobudějovického krajského soudu ve věci sp. zn. 10 A 125/2014.
22. Žalobcovy návrhy na provedené důkazů učiněné jak v žalobě, tak při jednání (listinných, napadeným rozhodnutím, dokumenty správního spisu, plány služeb, materiály týkající se personálního stavu v útvaru, jakož i svědeckými výpověďmi p. B., p. F. a p. S.) byly soudem zamítnuty zčásti pro jejich procesní neproveditelnost (např. napadené správní rozhodnutí nemůže být předmětem listinného důkazu hodnoceného soudem pro konečné meritorní rozhodnutí, neboť jeho přezkum je vlastním

předmětem přezkumu a meritorního soudního rozhodnutí), zčásti pro nadbytečnost s ohledem na to, že předložený správní spis je úplný a dostatečný pro skutkové a právní posouzení tak, aby z něho mohl soud vycházet.

23. Městský soud přezkoumal napadená rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“). Při přezkumu soud vychází ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.); je tedy vázán zákonem (čl. 95 odst. 1 Ústavy) v této jeho časové podobě. Předvídatelnost soudního přezkumu správních rozhodnutí vede k respektování ustálené (konstantní) judikatury. Jak bylo při jednání před soudem uvedeno, týká se to i rozhodnutí, které řeší velmi obdobnou a skutkově i právně podobnou (paralelní) a srovnatelnou věc tohoto soudu a tohoto senátu, vedenou pod sp. zn. 3 Ad 14/2015, v níž NSS ve zrušujícím rozsudku ze dne 18. 1. 2018 č. j. 9 As 27/2017-31 pregnantně rozlišil důvody, kdy a jak posuzovat nařízení práce přesčas, podle hledisek, jež dopadají i na projednávaný případ. Je to otázka možného nařízení práce přesčas v zákonném rozsahu 150 hodin, kdy nedochází k navýšení služebního příjmu, nařízení takové práce přesahující takový limit, kdy vzniká nárok buď na náhradní volno, anebo na poměrnou část příslušného základního tarifu, osobního a zvláštního příplatku, jakož i nařízení práce přesčas být do limitu 150 hodin, avšak nikoli z důvodu, který je akceptovatelný v tom smyslu, že by se tak stalo v důležitém zájmu služby; taková situace se má podle interpretace NSS v bodě 24 odůvodnění cit. rozsudku posuzovat analogicky tak, jako by se jednalo o nařízení přesčasové služby nad limit 150 hodin. Dalším úhlem přezkumného pohledu je, zda jde o nařizování práce přesčas z důvodu zastupování jiného příslušníka, který je buď na dovolené nebo čerpá náhradní volno, anebo je z důvodu pracovní neschopnosti, resp. neschopnosti ke službě (obdobně ošetřování člena rodiny), anebo udělení služebního volna. Kritérii zkoumání jednotlivých přesčasů, resp. nařízení přesčasové práce je, zda zde byl důvod předvídatelný, anebo nepředvídatelný, předem známý, anebo náhlý. Z tohoto úhlu pohledu došlo k přezkumu i napadeného správního rozhodnutí, včetně prvostupňového správního rozhodnutí. Soud došel k závěru, že správní spis obsahuje materiál, který je zcela využitelný k soudnímu přezkumu. Je třeba zdůraznit, že v soudním řízení správním se jedná o přezkum zákonnosti a správnosti posouzení věci správním orgánem, nikoli o suplování správního rozhodování. Z tohoto pohledu dospěl městský soud k závěru, že v kontextu ustálené judikatury a jejích požadavků je nutné druhostupňové správní rozhodnutí (tj. napadené rozhodnutí) zrušit a vrátit žalovanému tak, aby se v rámci závazného právního názoru znovu vypořádal se žalobcovým požadavkem a prvostupňovým rozhodnutím. Znamená to, že žaloba byla v tomto rozsahu uznána důvodnou.
24. S přihlédnutím k rozsahu žaloby a množství argumentů, které se v textu žaloby opakují a překrývají, posuzoval městský soud žalobní námitky podle principu, že povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument uplatněný v žalobě. Odpověď na základní námitky v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související (srov. např. rozsudky NSS ze dne 14. 2. 2013 č. j. 7 As 79/2012-54, ze dne 29. 8. 2013 č. j. 7 As 182/2012-58 a ze dne 19. 2. 2014 č. j. 1 Afs 88/2013-66). Městský soud věc posoudil takto:

25. Mezi účastníky předmětného řízení je především sporná právní otázka, zda byla služba přesčas žalobci nařizována v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, podle jehož znění účinném v době rozhodování žalovaného správního orgánu bylo příslušníkovi možno v důležitém zájmu služby nařídít výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.
26. Služba přesčas ve smyslu ust. § 54 zákona o služebním poměru je upravená jako služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn, přičemž podle ust. § 52 odst. 1 zákona o služebním poměru činí základní doba služby příslušníka 37,5 hodiny týdně. Podle ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru lze službu přesčas nařídít pouze v důležitém zájmu služby a nejvýše v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce. Zákon počítá v souvislosti s tím i s úpravou výše služebního příjmu, který je podle ust. § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru stanoven s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce. Za důležitý zájem služby podle ust. § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru se považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Nad rozsah 150 hodin v kalendářním roce lze podle ust. § 54 odst. 2 zákona o služebním poměru výkon služby přesčas nařídít pouze v případě vyhlášení krizového stavu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, a to po dobu krizového stavu anebo po dobu nezbytnou ve veřejném zájmu.
27. V ust. § 54 zákona o služebním poměru zákonodárce uvedl podmínky, za kterých výlučně je možné příslušníkovi výkon služby přesčas nařídít. Pouze v souladu s těmito zákonnými podmínkami se práce přesčas do rozsahu 150 hodin v kalendářním roce považuje za zohledněnou ve služebním příjmu za výkon služby a příslušník za ni v rámci výkonu služby přesčas v uvedeném rozsahu další příjem neobdrží a nemůže ho ani nárokovat. Aby služba přesčas byla nařízena v souladu s uvedenou právní úpravou, musí být konkrétně splněny následující podmínky, a to kumulativně: 1) důležitý zájem služby, 2) z něj vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 3) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 4) maximální rozsah 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu. Tento výklad ust. § 54 zákona o služebním poměru vychází z již konstantní judikatury správních soudů (např. rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2012 č. j. 6 Ads 151/2011-126 nebo rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41)43.
28. Nařizování služeb přesčas žalobci v období od 6. 11. 2010 do 6. 11. 2013 a jeho důvodnost žalovaný dokládá tzv. analýzou přesčasové práce, která je rovněž součástí prvostupňového rozhodnutí, plány služeb v podobě výpisů z informačního systému EKIS, přehledy služeb, žádostmi o udělení dovolené nebo služebního volna, které v souladu se spisovým a skartačním plánem dosud nebyly skartovány, dále vyjádřeními vedoucích příslušníků ÚOÚČ, rozkazem vedoucího 1. skupiny 1. oddělení na období 28. až 31. 3. 2013 a na období 5. až 7. 7. 2013 a tzv. požadavky na službu přesčas na str. 218 a 219 správního spisu. Uvedené dokumenty jsou součástí spisového materiálu a skutečnosti tvrzené v napadeném rozhodnutí se na těchto listinách zakládají. Městský soud považuje podklady, které jsou součástí správního spisu, v jejich souhrnu za dostatečné pro vydání napadeného rozhodnutí. Rovněž důvody nařizování služeb přesčas jsou z napadeného rozhodnutí i správního spisu zřejmé. Městský soud proto přistoupil k posouzení jednotlivých případů nařízení služeb přesčas žalobci.

29. Žalovaný odůvodňuje nařízení služeb přesčas žalobci nejčastěji nutností zastoupení nepřítomných příslušníků ÚOÚČ z důvodu neschopnosti ke službě nebo mimořádného požadavku na udělení služebního volna či dovolené. Občasné absence příslušníků bezpečnostního sboru jsou běžnou součástí chodu ÚOÚČ, stejně jako kteréhokoli jiného pracoviště, a proto je nutné s nimi počítat. Zároveň však lze připustit, že důležitým zájmem služby může být v nepředvídatelných situacích i zájem na zajištění bezproblémového chodu služby, neboť útvar bezpečnostního sboru musí být při své činnosti schopen pružně reagovat na aktuální vývoj situace, aby mohl účinně plnit své úkoly. Nařízení služby přesčas z důvodu zastoupení jiného příslušníka či příslušníků bezpečnostního sboru, jež by bylo podřaditelné pod ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, si proto lze představit v situaci, kdy nepřítomnost vznikla nenadále a neplánovaně a takovouto mimořádnou situaci nebylo možné řešit jiným způsobem, např. změnou rozvržení základní doby služby podle § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru. Znak výjimečnosti by tedy bylo možné spatřovat při vzniku neočekávané situace způsobené například momentální indispozicí či absencí některého z příslušníků z aktuálních zdravotních nebo jiných (i osobních) důvodů.
30. Pokud jde o důvody, které vedou ke zrušení napadeného rozhodnutí a kdy se rozebírá práce přesčas, jak správní spis, tak do jisté míry i žaloba a velmi pregnantně a podrobně i správní rozhodnutí rozepisují jednotlivé dny, kdy byla nařízena práce přesčas a z jakého důvodu. Prvním je skupina jednotlivých dnů, kdy byla nařízena práce přesčas žalobci a kdy jejím důvodem byla (terminus technicus správního rozhodnutí) kumulace nepřítomností příslušníků páté skupiny ÚOÚČ. V rámci tohoto prvního okruhu popisovaných přesčasů lze vyčíst jak ze samotného správního rozhodnutí, tak ze správního spisu, jaké byly v podstatě důvody zastupování a proč došlo k nařízení přesčasové práce. Z pohledu toho, zda se jednalo o důvody dopředu předvídatelné, dopředu známé, dokonce plánované, anebo důvody nepředvídatelné čili náhle se objevivší, lze v některých případech konstatovat, že existovaly náhlé důvody (náhlé onemocnění, resp. náhlá neschopnost příslušníka ke službě, zastupování náhle onemocnělého příslušníka). Na druhé straně tam, kde byt došlo ke kumulaci nepřítomností, ale kde důvody absence byly předvídatelné, anebo byly i dopředu dlouhodobě plánované nebo se jednalo o zastupování v rámci uvedené kumulace ještě někoho z příslušníků, kdo sice byl v pracovní neschopnosti, ale již delší dobu, tak nařízení přesčasové služby nebylo důvodné, což znamená (ve smyslu zmíněné analogie), že se sice jednalo o nařízení práce přesčas, ale i když bylo do limitu 150 hodin, bylo to nařízení práce, které bylo v rámci předvídatelných důvodů, kdy mělo následovat poskytnutí náhradního volna či proplacení. V řadě případů kumulace se najdou oba důvody, tzn. že byla nařízena práce přesčas pro nepřítomnost několika příslušníků jak z důvodu dopředu předvídatelných, tak i náhlých. V tomto případě má městský soud za to, že soudní přezkum by neměl suplovat věcné posuzování správního orgánu. Tyto případy jsou důvodem, proč bylo zrušeno napadené rozhodnutí, aby se správní orgán těmito důvody a poměrem předvídatelných a nepředvídatelných důvodů mohl zabývat. Z důvodu nutnosti zastoupení nepřítomných příslušníků ÚOÚČ byl žalobce podle napadeného rozhodnutí a údajů ve správním spise povolán do služby přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce v níže uvedených dnech:
31. Dne 15. 1. až 16. 1. 2011 byl žalobci nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, konkrétně příslušníka s osobním evidenčním číslem (dále jen „OEC“) x pro

neschopnost ke službě, příslušníka s OEČ x, jemuž bylo uděleno studijní volno, a příslušníka s OEČ x, kterému byla schválena dovolená.

32. Ze správního spisu, konkrétně plánů služeb, vyplývá, že příslušník s OEČ x byl v pracovní neschopnosti již od 3. 1. 2011, tedy bylo už několik dní zřejmé, že původně určený příslušník nebude sloužit. V případě studijního volna či řádné dovolené se pak nejedná o výjimečnou situaci, která by nemohla být plánována. Služba přesčas nařízená na 15. až 16. 1. 2011 byla proto nařízena v rozporu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
33. Dne 25. 1. až 26. 1. 2011 byl odvolateli nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 hodin z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, a to příslušníka s OEČ x pro neschopnost ke službě, příslušníka s OEČ x, jemuž bylo uděleno služební volno z důvodu osobní překážky ve službě, a příslušníků OEČ x, x, x, x, kterým byla schválena dovolená.
34. Ze spisového materiálu vyplývá, že příslušník s OEČ x byl v neschopnosti ke službě již od 3. 1. 2011. Čtyři další příslušníci čerpali řádnou dovolenou, která jako důvod nařízení služby přesčas v důležitém zájmu není obecně akceptovatelná – i s přihlédnutím k tomu, že podle ust. § 66 zákona o služebním poměru určuje její nástup služební funkcionář, nelze totiž takovou situaci označit za neočekávanou a mimořádnou. Příslušník s OEČ x čerpal služební volno pro osobní překážku ve službě, a to pouze v tento den. Vznik této překážky ve službě mohl ohrozit zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Protože však žádost o udělení služebního volna není součástí spisu, nelze určit, zda tato překážka ve službě byla předem známa či nikoli. Pokud byly údaje skartovány a nelze je doložit, je nutné, aby žalovaný postupoval ve prospěch žalobce, neboť je to žalovaný, kdo musí prokázat, že službu přesčas nařídil v souladu se zákonem.
35. Dne 4. 2. až 5. 2. 2011 byl žalobci nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, a sice příslušníků s OEČ x a x, jimž bylo uděleno služební volno pro osobní překážku ve službě, a příslušníků s OEČ x a x, kterým byla schválena dovolená.
36. V uvedeném případě soud připouští, že vznik osobní překážky na straně dvou příslušníků bezpečnostního sboru, v jehož důsledku čerpal příslušník s OEČ x služební volno od 4. 2. 2011 a příslušník s OEČ x od 3. 2. 2011 (jak vyplývá z plánů služeb), mohl ohrozit zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Protože však příslušné žádosti o udělení služebního volna nejsou součástí spisu, nelze určit, zda tyto absence byly předem známy či nikoli. Pokud byly údaje skartovány a nelze je doložit, je nutné, aby žalovaný postupoval ve prospěch žalobce, neboť je to žalovaný, kdo musí prokázat, že službu přesčas nařídil v souladu se zákonem.
37. Dne 16. až 17. 3. 2011 byl žalobci nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, konkrétně příslušníků s OEČ x a x neschopných k výkonu služby, příslušníků s OEČ x a x, jimž bylo uděleno služební volno pro tzv. obecnou překážku s náhradou (zřejmě myšlena překážka ve službě z důvodu obecného zájmu ve smyslu ust. § 68 - 69 zákona o služebním poměru), a příslušníků s OEČ x, x, x, x, kterým byla schválena dovolená.

38. Z plánů služeb, které jsou součástí správního spisu, vyplývá, že příslušník s OEČ x byl v neschopnosti ke službě přinejmenším od začátku března 2011 a příslušník s OEČ x od 8. 3. 2011, tedy bylo předem známo, že tito původně určení příslušníci nebudou sloužit. V případě příslušníků s OEČ x a x není se spisového materiálu zřejmé, o jakou překážku ve službě z důvodu obecného zájmu se jednalo. Již z povahy tohoto typu překážek ve službě je však nanejvýš pravděpodobné, že se nejednalo o absence nepředvídatelné a neplánované. Ostatní příslušníci pak čerpali řádnou dovolenou, jež jako důvod nařízení služby přesčas v důležitém zájmu není obecně akceptovatelná. Služba přesčas nařízená na 16. až 17. 3. 2011 byla proto nařízena v rozporu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
39. Dne 20. 4. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 07:00 do 21:30 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, a to příslušníka s OEČ x v neschopnosti ke službě, příslušníka s OEČ x, jemuž bylo uděleno služební volno pro osobní překážku ve službě, příslušníků s OEČ x a x, jimž bylo uděleno studijní volno a příslušníka s OEČ x, kterému byla schválena dovolená.
40. Vznik osobní překážky na straně příslušníka s OEČ x, v jejímž důsledku tento příslušník čerpal služební volno od 20. 4. 2011 (tedy ode dne nařízení služby přesčas žalobci), mohl ohrozit zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Protože však žádost o udělení služebního volna není dohledatelná, nelze určit, zda tato překážka ve službě byla předem známa či nikoli. Pokud byly údaje skartovány a nelze je doložit, je nutné, aby žalovaný postupoval ve prospěch žalobce, neboť je to žalovaný, kdo musí prokázat, že službu přesčas nařídil v souladu se zákonem.
41. Dne 19. 1. až 20. 1. 2012 byl žalobci nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny, a sice příslušníka s OEČ x v neschopnosti k výkonu služby, příslušníků s OEČ x a x, jimž byla schválena dovolená, a příslušníka s OEČ x, kterému bylo uděleno služební volno z důvodu ošetřování člena rodiny.
42. Ze spisového materiálu vyplývá, že příslušník s OEČ x byl v neschopnosti ke službě již přinejmenším od začátku ledna 2012. Příslušník s OEČ x zažádal o služební volno již dne 12. 1. 2012, jak bylo zjištěno z žádosti o služební volno ve správním spise. Další dva příslušníci pak čerpali řádnou dovolenou, jež jako důvod nařízení služby přesčas v důležitém zájmu není obecně akceptovatelná. V tomto případě tedy soud nespatřuje vznik neočekávané situace, již by bylo nezbytné řešit nařízením služby přesčas.
43. Dne 8. 2. až 9. 2. 2012 byl žalobci nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, konkrétně příslušníků s OEČ x, x a x pro neschopnost ke službě a příslušníků s OEČ x, x, x, x, x, x a x, kterým byla schválena dovolená.
44. V uvedeném termínu byl mj. příslušník s OEČ x v neschopnosti ke službě, a to od 6. 2. 2012. Soud připouští, že absence příslušníka ze zdravotních důvodů, vzniklá pouhé dva dny před nástupem předmětné služby, mohla způsobit vznik neočekávané situace a nemohla být již řešena změnou rozvržení základní doby služby podle § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru.

45. Dne 13. až 14. 2. 2012 byl žalobci nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, a sice příslušníků s OEČ x, x a x, kteří čerpali služební volno, příslušníků s OEČ x, x a x, kteří byli v neschopnosti ke službě, a příslušníků s OEČ x, x a x, jimž byla schválena dovolená.
46. Nařízení služby přesčas na 13. až 14. 2. 2012 soud nepovažuje za souladné s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Ze spisového materiálu vyplývá, že příslušník s OEČ x požádal o služební volno z důvodu dárčovství krve již dne 3. 2. 2012. Příslušníci s OEČ x a x byli nepřítomni z důvodu blíže nespecifikované překážky ve službě z důvodu obecného zájmu, k jejíž povaze se soud vyjádřil výše. Příslušník s OEČ x byl v neschopnosti již přinejmenším od začátku ledna a dále po celý únor, stejně tak příslušník s OEČ x byl v neschopnosti ke službě celý únor. Příslušník s OEČ x byl v neschopnosti od 6. 2. 2012, i v jeho případě tedy bylo zřejmé několik dní předem, že službu dne 13. 2. 2012 nenastoupí. Ostatní uvedení příslušníci pak čerpali řádnou dovolenou, o níž bylo ve dvou případech požádáno již dne 8. 2. 2012. V tomto případě tedy soud nespatřuje vznik neočekávané situace, již by bylo nezbytné řešit nařízením služby přesčas. Služba přesčas dne 13. až 14. 2. 2012 tak byla žalobci nařízena v rozporu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
47. Dne 18. až 19. 2. 2012 byl žalobci nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, a to příslušníka s OEČ x, který čerpal služební volno, příslušníků s OEČ x, x a x, kteří byli v neschopnosti ke službě, a příslušníků s OEČ x, x, x, x a x, jimž byla schválena dovolená.
48. Ze spisového materiálu vyplývá, že příslušníci s OEČ x, x a x byli v neschopnosti ke službě dlouhodobě a jejich nepřítomnost v uvedeném dni byla předem známa. Šest dalších příslušníků pak čerpalo řádnou dovolenou, jež jako důvod nařízení služby přesčas v důležitém zájmu není obecně akceptovatelná. Příslušník s OEČ x čerpal služební volno pro osobní překážku ve službě již od 16. 2. 2012, žádost o udělení tohoto služebního volna navíc není součástí spisu. Nelze tedy konstatovat, že služba dne 18. až 19. 2. 2012 byla nařízena v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
49. Dne 4. až 5. 3. 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 07:00 do 03:00 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, konkrétně příslušníků s OEČ x a 281 872, kteří čerpali služební volno, příslušníků s OEČ x, x a x, kteří byli v neschopnosti ke službě, a příslušníků s OEČ x a x, jimž byla schválena dovolená.
50. Jak vyplývá ze spisového materiálu, příslušníci s OEČ x, x a x byli v neschopnosti ke službě dlouhodobě a jejich nepřítomnost v uvedeném dni byla známa dostatečně předem. Další dva příslušníci pak čerpali řádnou dovolenou, jež jako důvod nařízení služby přesčas v důležitém zájmu není obecně akceptovatelná. Příslušník s OEČ x požádal o služební volno pro osobní překážku ve službě již dne 29. 2. 2012. Příslušník s OEČ x čerpal služební volno z důvodu osobní překážky ve službě od 2. 3. 2012, žádost o udělení tohoto služebního volna navíc není součástí spisu. Nelze tedy konstatovat, že služba ve dnech 18. až 19. 2. 2012 byla nařízena v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.

51. Dne 14. 3. 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 07:00 do 18:00 z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků 5. skupiny ÚOÚČ, a to příslušníků s OEČ x, x a x, kteří byli v neschopnosti ke službě, příslušníka s OEČ x, který čerpal služební volno z důvodu ošetřování člena rodiny, a příslušníků s OEČ x a x, jimž byla schválena dovolená.
52. Ze spisového materiálu vyplývá, že příslušníci s OEČ x, x a x byli v neschopnosti ke službě dlouhodobě a jejich nepřítomnost v uvedeném dni byla známa s dostatečným předstihem. Další dva příslušníci čerpali řádnou dovolenou, o kterou navíc zažádali již dne 9. 3. 2012. Příslušník s OEČ x zažádal o služební volno z důvodu osobní překážky (ošetřování člena rodiny) již dne 5. 3. 2012. Nepřítomnost všech uvedených příslušníků útvaru tak byla předem plánovaná a služba přesčas dne 14. 3. 2012 tedy žalobci nebyla nařízena v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
53. Dne 29. až 30. 3. 2013 byl žalobci nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 z důvodu doplnění 5. skupiny ÚOÚČ, neboť příslušník s OEČ x měl schválenou dovolenou.
54. Jako důvod nařízení služby přesčas v důležitém zájmu služby není možné akceptovat zastoupení příslušníka, který čerpal dovolenou. I s přihlédnutím k tomu, že podle ust. § 66 zákona o služebním poměru určuje její nástup služební funkcionář, nelze takovouto situaci označit za neočekávanou a mimořádnou. Služba přesčas nařízená na 29. až 30. 3. 2013 byla proto nařízena v rozporu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.
55. Ve dnech 6. až 7. 7. 2013 byl žalobci nařízen výkon 24 hodinové služby přesčas od 07:00 do 07:00 z důvodu doplnění 2. skupiny ÚOÚČ, neboť příslušník s OEČ x byl v neschopnosti ke službě.
56. Jak vyplývá z plánů služeb, příslušník s OEČ x byl v neschopnosti ke službě již přinejmenším od začátku července 2013, tedy už bylo zřejmé několik dní, že tento příslušník nebude ve službě. Ani v tomto případě se tedy nejednalo o náhle vzniklou situaci, již by bylo nezbytné řešit nařízením služby přesčas žalobci.
57. Typově druhým okruhem důvodů pro nařizování služeb přesčas žalobci bylo podle napadeného i prvostupňového rozhodnutí i podle údajů obsažených ve správním spise konání bezpečnostních akcí, konkrétně schůzí Senátu a Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které považuje žalovaný vždy za mimořádné, a to z důvodu přítomnosti osob, ke kterým se vztahuje ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 468/2008 Sb., o zajišťování bezpečnosti určených ústavních činitelů České republiky, ve znění nařízení vlády č. 398/2015 Sb. S tímto právním názorem žalovaného se městský soud neztotožňuje. Povinnost chránit objekty a zajišťovat bezpečnost určených osob je základní a běžnou součástí úkolů ÚOÚČ. Jedná se o zcela standardní činnost tohoto útvaru, pro niž musí být zajištěn dostatečný počet příslušníků v rámci jejich běžné služby. V tomto případě nejde o srovnatelnou záležitost s tím, jak byly nařizovány práce přesčas z důvodu bezpečnostního zajištění předsednictví České republiky v Radě Evropské unie, o němž se zmiňuje odůvodnění rozsudku NSS ze dne 18. 1. 2018 č. j. 9 As 27/2017-31 v bodech 37 až 40 a v bodě 58. Jde o kvalitativně jiné zajištění bezpečnostní akce, neboť schůze obou komor Parlamentu jsou předvídatelné, plánované. Nejde zde o takovou mimořádnou záležitost, jaká byla zmíněna a akceptována NSS ohledně bezpečnostních akcí v souvislosti s předsednictvím v EU.

58. Z důvodu konání bezpečnostní akce byl žalobce podle napadeného rozhodnutí a údajů ve správním spise povolán do služby přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce v níže uvedených dnech:
59. Dne 27. 1. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 07:00 do 16:00 z důvodu konání bezpečnostní akce schůze Senátu Parlamentu České republiky.
60. Dne 11. 2. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 07:00 do 15:00 z důvodu konání bezpečnostní akce schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.
61. Dne 3. 3. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 07:00 do 18:00 z důvodu konání bezpečnostní akce schůze Senátu Parlamentu České republiky.
62. Dne 22. 3. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 11:00 do 14:30 z důvodu konání bezpečnostní akce schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.
63. Dne 17. 4. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 12:00 do 20:00 hodin z důvodu konání bezpečnostní akce schůze Senátu Parlamentu České republiky.
64. Dne 26. 1. 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 7:00 do 16:00 z důvodu konání bezpečnostní akce schůze Senátu Parlamentu České republiky.
65. Dne 29. 2. 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas od 7:00 do 22:00 z důvodu konání bezpečnostní akce schůze Senátu Parlamentu České republiky.
66. K výše uvedeným případům městský soud konstatuje, že je-li nařízení služby přesčas odůvodněno pouze konáním bezpečnostní akce, která je předem plánovaná a jejíž rozsah navíc nijak nevybočuje z běžných měřítek, nemůže takový důvod, bez uvedení dalších okolností, obstát. V této souvislosti nelze hovořit o důležitém zájmu služby, neboť ve smyslu judikatury správních soudů může být důležitý zájem služby dán jen výjimečnými případy.
67. Žalobci lze přisvědčit, že údaje ve správním spisu ukazují na časté, až automatické nařizování služeb přesčas do rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. Vyplyvá to zejména ze skutečnosti, že fond přesčasové práce je u příslušníků ÚOÚČ běžně naplňován v maximálním rozsahu, a to již v prvních měsících kalendářního roku. Takový přístup podle ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru není přiměřený. Pokud by zákonodárce předpokládal automatické využívání tohoto fondu v maximálním rozsahu u každého příslušníka, mohl tak učinit jednodušším způsobem. Mohl např. předmětné ustanovení formulovat tak, že *příslušníku lze nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce* (aniž by bylo následně potřeba nařizování výkonu služby přesčas jakkoli odůvodňovat či vykazovat). Takto však uvedené ustanovení nezní, neboť předpokládá, že k nařízení výkonu služby přesčas lze přistoupit pouze v důležitém zájmu služby.
68. Jak vyplývá z ustálené správní judikatury, nařizováním služeb přesčas nelze řešit nedostatečné personální obsazení. Zajištění činnosti bezpečnostních sborů v nezbytném rozsahu musí být prioritou státu a tomu by měly odpovídat vyčleněné finanční prostředky. I při nedostatku finančních prostředků určených na provoz je věcí státu, aby zajistil dodržování zákona při nařizování služby přesčas, aby bylo možné zajistit plnění úkolů bezpečnostního sboru v rámci základní doby služby a zachovat tak výjimečnou povahu přesčasové služby. Soudu pak již nepřísluší radit, jakými legislativními či organizačními postupy toho lze dosáhnout.

69. Městský soud se dále zabýval otázkou promlčení části nároku žalobce, jehož se žalovaný dovolává v prvostupňovém i napadeném rozhodnutí ve vztahu k období od 15. 3. 2009 do 5. 11. 2010. Především je nutno zdůraznit, že jakékoli úvahy o tom, zda námitka promlčení je či není v souladu s dobrými mravy, je nepřijatelná, jestliže zákonodárce umožňuje namítání promlčení. Jde o záležitost ryze právní, která není poměřitelná s dobrými či špatnými mravy a v níž nejde o otázku morálky. Soud pak dospěl k závěru, že v části výroku týkající se promlčení vycházel žalovaný z nesprávné právní úpravy. V případě nezákonně nařízené služby přesčas je nutná analogická aplikace ust. § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru (srov. odůvodnění rozsudku NSS ze dne 18. 1. 2018 č. j. 9 As 27/2017-31 v bodě 24. Takto městský soud došel k závěru, že příslušník má nárok na náhradní volno, popř. na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, i za každou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, kterou vykonal v rozporu se zákonem (srov. i rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41). Podle téhož ustanovení vzniká nárok na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku uplynutím tří kalendářních měsíců (nebo jinak dohodnuté doby) po vykonání služby přesčas, a to za předpokladu, že bezpečnostní sbor příslušníkovi neposkytl náhradní volno. Lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru na jednotlivá opětuující se plnění přitom činí tři roky ode dne jejich splatnosti (nikoli ode dne služby přesčas), neboť je zde třeba aplikovat ust. § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru. Z přezkoumávaných rozhodnutí správních orgánů ani ze správního spisu však nevyplývá, z jakých důvodů byla žalobci v období od 15. 3. 2009 do 5. 11. 2010 nařizována služba přesčas (tedy zda byla nařizována v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru či v rozporu s tímto ustanovením), ani ve kterých dnech žalobce službu přesčas vykonával. Námitku promlčení lze uzavřít s tím, že uplatnil-li žalobce nárok z nezákonně nařízené služby přesčas během promlčecí lhůty, měl by se žalovaný jeho nárokem zabývat. Právně je proto třeba zohlednit ty případy, které spadají do uvedeného období promlčení.
70. S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl městský soud k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení podle ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. z právních důvodů, jež jsou uvedeny v ust. § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. vrací věc žalovanému k dalšímu řízení s právním názorem, jímž bude žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
71. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu jeho nákladů řízení. Představuje ji zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem vyčíslené podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 463/2017 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, a to za tři úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby, účast na jednání) včetně tzv. režijního paušálu, cestovní náhrady a náhrady za promeškaný čas podle vyúčtování, které právní zástupce žalobce předložil městskému soudu a které městský soud ověřil, avšak bez navýšení o daň z přidané hodnoty, jejímž plátcem zástupce žalobce podle svého vyjádření není. Přiznaná náhrada žalobcových procesních nákladů tak činí celkem 15 263,- Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. března 2018

JUDr. Jan Ryba
předseda senátu